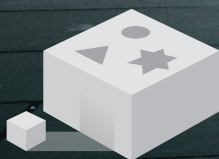

ANBEFALINGER

Regionalpolitisk forum om unge udenfor

"I Region Midtjylland ønsker vi at angribe otte vilde problemer, som kalder på løsninger skabt i fællesskaber. Det første vi tog fat på var unge udenfor uddannelse og beskæftigelse, hvor vi inviterede en bred gruppe af aktører til at samarbejde i et regionalpolitisk forum. Alle deltagerne havde forskellige indgangsvinkler og bidrog med deres erfaringer. Det gav et vanvittigt flot engagement. Vi lagde vores viden sammen og fandt nye løsninger"

- Henrik Gottlieb Hansen, regionsrådsmedlem,
Region Midtjylland

VILDE
PROBLEMER

REGIONALPOLITISK FORUM OM DE UNGE UDENFOR

Regionalpolitisk forum om unge udenfor har arbejdet med udgangspunkt i fire spørgsmål:

- 1 Hvordan får vi flere unge på offentlig forsørgelse i uddannelse eller beskæftigelse?
- 2 Hvordan skaber vi sammenhængende indsatser på tværs af aktører – kommuner, region, uddannelsesinstitutioner, virksomheder m.v.?
- 3 Hvordan styrker vi overgangene fra ungdomsuddannelse til videreuddannelse eller beskæftigelse?
- 4 Hvordan sikrer vi bedre uddannelses- og jobmuligheder for unge med diagnoser eller handicap?

Der er på side 8 en oversigt over deltagerne i det regionalpolitiske forum om unge udenfor.

23.000

midtjyske unge mellem 16-29 år er hverken i uddannelse eller beskæftigelse.

54 %

unge med handicap har gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årig mod 80 procent blandt alle 25-årige uden handicap.

9,1%

er hverken i uddannelse eller beskæftigelse.

Top 4 ydelser

Uddannelseshjælp (ungekontanthjælp)

8.234 (35,7%)

A-dagpenge

5.822 (25,3%)

Sygedagpenge

2.474 (10,7%)

Førtidspension

2.353 (10,2%)

midt
regionmidtjylland

Udgivelse:

Region Midtjylland
Skottenborg 26
8800 Viborg
Telefon 7841 0000
kontakt@regionmidtjylland.dk

September 2023

Design:

Mediegruppen as
www.mediegruppen.net

Produktion:

Grafisk Service 8049
Region Midtjylland

Foto:

Hyl dager Fotografilm
www.hyl dager.net

REGIONALPOLITISKE FORA

Region Midtjylland inviterer i 2023-2024 repræsentanter for politik, viden, erhverv, myndigheder, civilsamfund og organisationer til at samarbejde om otte vilde problemer, der kalder på løsninger skabt i fællesskaber.

Samarbejdet sker i regionalpolitiske fora, hvor foraene arbejder med anbefalinger til løsninger. De regionalpolitiske foras anbefalinger indgår i revisionen af Regional Udviklingsstrategi.

Otte vilde problemer

- Hvordan hjælper vi unge, der står udenfor?
- Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?
- Hvordan får vi flere til at stige på?
- Hvor finder vi arbejdskraften?
- Hvordan mindsker vi forbruget?
- Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?
- Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?
- Hvad gør vi, når vandet kommer?

ANBEFALINGER
REGIONALPOLITISK FORUM
OM UNGE UDENFOR

"I det regionalpolitiske forum om unge udenfor har jeg mødt fagpersoner som ved noget om det, jeg sidder og arbejder med. Fagpersoner, som jeg ikke har et samarbejde med til daglig - det har vi muligheden for her. Vi har haft nogle diskussioner om, at vi gerne vil arbejde med de unge på nye måder. Vi skal arbejde på tværs for at samarbejde med og hjælpe de unge - så jeg ikke bare passer politibutikken og andre passer deres butik. Den synergi, der er kommet ud af det her, det tror jeg bliver rigtig godt for den gruppe unge, der har brug for et ekstra skub i ryggen."

- Michael Weiss, politiinspektør, Sydøstjyllands Politi

FÆLLES OM
BÆREDYGTIGE
LØSNINGER

ANBEFALINGER TIL LØSNINGER OG INITIATIVER

Det regionalpolitiske forum har afgivet anbefalinger til en række løsninger og initiativer fordelt på tre underemner: virksomheder, uddannelser og ændrede rammebetingelser.

Virksomheder

Virksomheder har en afgørende rolle i at hjælpe unge udenfor i uddannelse eller beskæftigelse. Et fritidsjob, praktikforløb eller en ansættelse kan give de unge motivation, erfaring med at indgå i et fællesskab og inspiration til (videre) uddannelse.

Det regionalpolitiske forum har peget på følgende initiativer:

Fra kriminel til medarbejder

Politiet etablerer i sit daglige arbejde en god relation til mange unge mennesker.

Det anbefales, at de gode relationer anvendes som afsæt for lokalt samarbejde mellem politi, virksomheder, kommune/jobcenter, civilsamfundet m.fl. Samarbejdet har til formål at udarbejde og implementere en håndholdt indsats for at få unge kriminelle i praktikforløb eller ordinær beskæftigelse.

Næste skridt:

Region Midtjylland, Sydøstjyllands Politi, Dansk Erhverv, Kirkens Korshær og Horsens Kommune afholder en workshop, hvor udvalgte virksomheder og unge inviteres til at medudvikle en model for initiativet, som kan anvendes til et pilotforsøg i en udvalgt kommune.

Mere viden til virksomhederne

Det er vigtigt at give virksomhederne adgang til viden om mulighederne for at ansætte unge udenfor. Der er behov for at udforske

nye modeller og samarbejder for at bringe udsatte unge og virksomheder sammen. Det kan f.eks. ske via nedenstående initiativer:

- Møder mellem en virksomhed, jobcenteret og 2-4 unge. De unge får forståelse for, hvad det kræver at være på en arbejdsplads, mens virksomhederne får viden om, hvad det vil sige at have en ansat med en funktionsnedsættelse, og hvilke muligheder der er for praktikker, støtteforanstaltninger m.v.
- Tættere samarbejde mellem jobcentre og psykiatrien i Region Midtjylland. Samarbejdet skal skabe bedre forståelse på tværs af vidensområder og fx et digitalt værktøj, som kan oversætte viden fra psykiatrien til virksomhederne.
- Virksomhedsnetværk om erfaringer med ansættelse af udsatte unge (inspiration fra Ungegarantien i Hjørring Kommune) med fokus på videndeling og relationsopbygning. Virksomhedsnetværket skal munde ud i et forpligtende samarbejde om ansættelse af unge på særlige vilkår.
- Øget anvendelse af kompetencebevis, der anerkender og validerer uformel læring fx OCN Kompetencebevis.
- Region Midtjyllands Ansvarlighedspris: Region Midtjylland opretter en pris, der årligt tildeles en eller flere virksomheder, der har udmærket sig ved en særlig ansvarlighed og ved en særlig indsats har hjulpet unge med fysiske, psykiske eller sociale udfordringer i job.
- Sociale klausuler – udvikling af koncept for anvendelse af sociale klausuler (hvad bør man som virksomhed forpligtige sig til at bidrage med: praktikker, fleksjob, lønnede timer mv.)

Næste skridt:

Initiativerne Region Midtjyllands Ansvarlighedspris og Koncept for Sociale klausuler foreslås udviklet og implementeret af Region Midtjylland.

Region Midtjylland inviterer de kommunale repræsentanter i det regionalpolitiske forum til yderligere dialog og drøftelse af de øvrige fire initiativer.

Vi skal styrke dialogen mellem jobcentre og psykiatrien. Psykiatrien udreder rigtig mange unge, og der kommer rigtig mange ord på, hvad de er udfordret af, hvad de kan og ikke kan. Vi skal udvikle noget, de unge kan få med sig, som fortæller: "Når jeg har den her og de her udfordringer, jeg nu står med, hvad betyder det så, når jeg kommer ud til en virksomhed?"

- Pia Ulrich-Hansen, centerchef, Jobcenter Aarhus

Uddannelser

Fastholdelse af udfordrede unge på uddannelserne er centralt for at hjælpe de unge udenfor. Erfaringerne viser, at proaktive indsatser på uddannelser med fokus på fleksible tilbud eller et fokus på de svære overgange giver gode resultater.

Det regionalpolitiske forum har peget på følgende initiativer:

Forberedende forløb inden start på EUD

Antallet af unge på erhvervsuddannelserne med forskellige udfordringer - både faglige, sociale eller psykiske udfordringer - er steget markant de seneste 10 år. Udviklingen medvirker til et højt frafald. Et længere forberedende forløb kan muligvis mindske fra-

faldet - fx længere FGU-forløb eller et forberedende grundforløb på erhvervsskolerne.

Næste skridt:

Reformkommissionens forslag om en ny 2-årig HPX-uddannelse matcher dette initiativ. Derfor anbefales det at afvente udfaldet af Reformkommissionens anbefalinger. Derudover arbejder Rådet for Fremtidens Kompetencer sammen med Region Midtjylland på en EUD-strategi med fokus på at styrke det faglige miljø, og dermed mindske frafald på erhvervsuddannelserne. EUD-strategien forelægges regionsrådet ultimo 2023.

Buddy-ordninger på uddannelsesinstitutionerne

Erfaringerne viser, at netop overgangen mellem uddannelser kan være en udfordring for mange unge. Ved at etablere en buddy-ordning som et fast tilbud til alle nye elever/studerende, kan trygheden sikres, og trivslen øges i begyndelsen på en ny uddannelse.

Næste skridt:

Initiativet foreslås implementeret af de enkelte skoler. Flere skoler har allerede etableret en buddy-ordning, men for at sikre større udbredelse vil det indgå som et indsatsområde i EUD-strategien og kan understøttes af midler fra uddannelsespuljen.

"Jeg tænker, at arbejdsformen i det regionalpolitiske forum har potentiale. Det er min oplevelse, at der er kommet ideer frem, som ville have været svære at få frem i de sammenhænge, vi normalt arbejder i. Samarbejdet har fungeret godt og åbent, og der har været en oprigtig interesse i at finde nye veje at gå og at forstå de forskellige problemstillinger og muligheder, som knytter sig til unge udenfor."

- Adrian Tresoglavic, direktør, Mercantec

Kompetenceudvikling af undervisere – med fokus på fysisk, pædagogisk og social tilgængelighed

Der skal udvikles og afholdes workshops med fokus på fysisk, pædagogisk og social tilgængelighed for undervisere. Workshoppen har fokus på at skabe rum til refleksion over, hvordan man skaber tilgængelige rum for alle typer af elever og kommer med konkrete bud på, hvordan man skaber en mere tilgængelig undervisning.

Næste skridt:

Region Midtjylland vil – i samarbejde med Dansk Handicapforbund - tage initiativ til udvikling og afholdelse af workshops for regionens uddannelsesinstitutioner. Endvidere har uddannelsesinstitutionen mulighed for at søge tilskud til kompetenceudvikling under regionens uddannelsespulje.

Tidlig opsporing af særlige behov

Videregående uddannelser har en lang række tilbud til studerende, der på grund af enten psykisk funktionsnedsættelse, bevægelseshandicap eller ordblindhed har brug for støtte for at gennemføre uddannelsen. For at sikre tilgængelige støttemuligheder ved studiestarten skal det være muligt at angive støttebehovet, når man accepterer sin uddannelsesplads i Optagelse.dk på en videregående uddannelse.

Næste skridt:

Region Midtjylland indleder dialog med Styrelsen for IT og Læring, der har ansvaret for IT-systemet Optagelse.dk med henblik på justering af systemet.

Rammebetingelser

Unge med særlige behov møder ofte både praktiske, strukturelle og administrative barrierer på uddannelsesområdet og i krydsfeltet mellem psykiatri, misbrug og kriminalitet. Det får mange til at opgave at gennemføre en uddannelse.

Det regionalpolitiske forum har peget på følgende konkrete systemiske udfordringer:

”Netop når vi taler om udsatte unge, så skal vi have bedre mulighed for at lave nogle mere individuelt tilrettelagte uddannelsesforløb, end vi har i dag.”

- Anette Schmidt Laursen, direktør, SOSU Østjylland

Fjern benspænd for unge med særlige behov på HF-enkeltfag. HF-enkeltfag er et individuelt og fleksibelt gymnasialt uddannelsesstilbud, der i princippet er skræddersyet til netop at kunne imødekomme uddannelsessøgende med særlige behov. Men de nuværende regler giver en række udfordringer. Derfor foreslås følgende lovændringer:

1. Gør det muligt at læse HF-enkeltfag direkte efter folkeskolen for unge med særlige behov.
2. Indfør et inklusionstaxameter, så de ekstra ressourcer, der er brug for, automatisk følger med til fx færre i klassen, mentorstøtte, vejledning, efteruddannelse af undervisere med videre. (Inspiration: HF Fundamentet - Aarhus HF & VUC).
3. Afskaf deltagergebyret på HF-enkeltfag. HF-enkeltfag har som det eneste gymnasiale tilbud en egenbetaling pr. fag.
4. Gør SU-systemet mere fleksibelt, så de unge, der på grund af særlige udfordringer ikke kan uddanne sig på fuld tid, får et rimeligt forsørgelsesgrundlag.

Næste skridt:

Region Midtjylland går i dialog med de relevante ministerier om de systemiske udfordringer.

ØVRIG INSPIRATION

Region Midtjyllands arbejde med unge udenfor vil blandt andet tage afsæt i disse publikationer:

Reformkommissionen

Reformkommissionens i alt 48 anbefalinger falder i tre dele og omhandler følgende: Kommunerne skal spille en hovedrolle, staten skal understøtte omstillingen i kommunerne og en ny rolle for virksomheder, organisationer og civilsamfund.

Kommissionen anbefaler, at flere virksomheder indgår partnerskaber med kommuner om at skabe småjob, fritidsjob, praktikpladser mv. til udsatte unge og voksne. Rapporten indeholder eksempler på konkrete eksisterende indsatser, bl.a.: Code of Care., Fritidsjob med mentor, Salling Group og Coop Crew, Coop.

Kommissionen anbefaler, at civilsamfundet indgår i partnerskaber med kommunerne om løsninger for udsatte unge og voksne. Som eksempler på konkrete eksisterende indsatser nævnes bl.a.: Talentspejderne, Mentorbarn og Mind your own business.

Inspirationskatalog fra Kommunekontaktrådet, de Regionale Arbejdsmarkedsråd og Region Midtjylland

Kommunekontaktrådet (KKR), de Regionale Arbejdsmarkedsråd og Region Midtjylland har i fællesskab udarbejdet et inspirationskatalog, der indeholder en oversigt over initiativer på området, som kommuner og øvrige parter arbejder med i dag. Initiativerne ligger indenfor temaerne 'stærke samarbejder med det lokale erhvervsliv', 'gode uddannelsesrettede indsatser' og 'særlige indsatser for udsatte unge'.

I kataloget er bl.a. fremhævet følgende initiativer:

- De frivillige erhvervsmentorer

- Nextworks
- Bedsteforældreordning
- IPS-ung (Individuel planlagt job med støtte)
- Ungetopmøde: Region Midtjylland, kommunerne i Midtjylland (KKR) og de Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR) i Østjylland og Vestjylland afholder et årligt ungetopmøde.

DELTAGERE I REGIONALPOLITISK FORUM OM UNGE UDENFOR

- **Dorthe Jensen**, kommunalbestyrelsesmedlem, Silkeborg kommune
- **Jan Aude**, kommunalbestyrelsesmedlem, Syddjurs Kommune
- **Pia Ulrich-Hansen**, centerchef, Jobcenter Aarhus
- **Marc Perera Christensen**, underdirektør, Dansk Erhverv
- **Lone Grosen**, skoleleder, Hasle Skole, Aarhus Kommune
- **Adrian Tresoglavic**, direktør, Mercantec
- **Erik Ernø-Kjølhede**, rektor, Aarhus HF og VUC
- **Anette Schmidt Laursen**, direktør, SOSU Østjylland
- **Gitte Sommer Harrits**, prorektor, VIA University College
- **Claus Holm, institutleder**, Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet
- **Ann B. Poulsen**, chefkonsulent, Beskæftigelse og arbejdskraft, Dansk Arbejdsgiverforening
- **Klaus Helmin-Poulsen**, formand, RAR Vestjylland
- **Sara Ellesøe Hansen**, faglig Sekretær, Socialpædagogerne
- **Søren Melcher**, chefkonsulent, DI
- **Camilla Havsteen**, chefsygeplejerske, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Psykiatrien i Region Midtjylland
- **Sten J. Muff**, direktør, FGU Midtjylland
- **Christian Toft Ramsbøl**, programchef for inklusion, Poul Due Jensens Fond
- **Anders Nielsen**, projektkoordinator, Erhvervshus Midtjylland
- **Julie Nordberg Wilk**, konsulent, Ungdommens Røde Kors
- **Anne Sofie Rasmussen**, konsulent, Ungdommens Røde Kors
- **Ann-Katrine Kviesgaard**, formand for Ungdomskredsen, Dansk Handicapforbund
- **Rasmus Ladefoged Dinnesen**, bestyrelsesmedlem, Foreningen af døgn og dagtilbud for udsatte børn og unge
- **Jeanette Kusk**, medlem af forretningsudvalget, Studenterrådet ved Aarhus Universitet
- **Mathilde Vadsager Andresen**, medlem af forretningsudvalget, Studenterrådet ved Aarhus Universitet
- **Oliver Mølgaard Gertsen**, medlem af forretningsudvalget, Studenterrådet ved Aarhus Universitet
- **Birgitte Thorup**, korshærslleder, Kirkens Korshær
- **Ole Vagn Christiansen**, projektchef Inspiratoriet, Kirkens Korshær
- **Susanne Mathiesen**, centerchef Horsens, Headspace
- **Michael Weiss**, politiinspektør, Sydøstjyllands Politi
- **Alberte Lindhardt Krabbe**, SAMFUNDSFORMER
- **Ane Helt Zielke**, SAMFUNDSFORMER
- **Rose-Marie Møllerup**, regionsrådsmedlem, Region Midtjylland
- **Thrine Rindal Nørgaard**, regionsrådsmedlem, Region Midtjylland
- **Henrik Gottlieb Hansen** (formand), regionsrådsmedlem, Region Midtjylland

Det regionalpolitiske forum om unge udenfor var sammensat af repræsentanter fra kommuner, stat, uddannelsesinstitutioner/videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund, organisationer og region. Region Midtjylland var arrangør med Henrik Gottlieb Hansen som forumformand.